

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 11(41) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 11(41) 2025

Kyiv – 2025

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2025. № 11(41) 2025. С. 4183

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління (Рішення від 01.12.2025, № 1/12-25)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✦ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✦ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✦ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✦ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✦ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✦ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✦ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✦ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✦ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✦ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)

- ✦ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Кулікова Тетяна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, методист Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка“ Полтавської обласної ради; Експерт Державної Служби якості освіти з питань акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти; Член Української асоціації дослідників освіти (Кременчук, Україна)
- ✦ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✦ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✦ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✦ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✦ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✦ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✦ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✦ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✦ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✦ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✦ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✦ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✦ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✦ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✦ Равлюк Тетяна Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- ✦ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✦ Рубан Микола Юрійович - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Київ, Україна)
- ✦ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського (Одеса, Україна)
- ✦ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Синявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✦ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✦ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україні)
- ✦ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)

- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юрійвна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

***Статті розміщені в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.***

- Костюк Л.В.** 3702
*АМЕРИКАНСЬКІ ЖІНКИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ:
ЗМІНИ У СТРУКТУРІ ПОВСЯКДЕННОСТІ*
- Костючок П.Л., Солонець І.Ф., Щербін Л.В.** 3712
*ДІЯЛЬНІСТЬ ТА МІСІЯ КОРОЛІВСЬКОГО БРИТАНСЬКОГО
ЛЕГІОНУ*
- Кравченко І.А.** 3724
*ЗАСНУВАННЯ ГРЕЦЬКОЇ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ЦЕРКВИ СВ.
ВЕЛИКОМУЧЕНИЦІ ЄКАТЕРИНИ В КИЄВІ*
- Кравчук О.Р.** 3737
*ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ АРСЕНА РІЧИНСЬКОГО В
КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ВІДРОДЖЕ-
ННЯ ВОЛИНИ 1920-х РОКІВ*
- Кузнець Т.В., Хоменко Д.Д.** 3748
*З КОГОРТИ БОРЦІВ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ: БОГДАН
ЧОРНОМАЗ (1948-2021 РР.)*
- Кузьмінець Н.П., Стадник О.О., Шинкарик Ю.В.** 3764
*ГУМАНІТАРНА ДИПЛОМАТІЯ ТА КУЛЬТУРНИЙ ФРОНТ:
СТРАТЕГІЧНА УЧАСТЬ ІСТОРИКІВ У ЗМІЦНЕННІ
МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ*
- Кузьмінець Н., Стадник О., Савич А.** 3784
*ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ В УМО-
ВАХ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ У СУСПІЛЬСТВІ*
- Куций І.П., Морзинський О.О.** 3799
*МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ
УКРАЇНИ 1938–1939 РР. В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ*
- Левчук К.І.** 3815
*ЗАРОДЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В
УКРАЇНІ (1985-1990 рр.)*

УДК 94 (73) «1939/1945»;305-055.2.

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-3702-3711](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-3702-3711)

Костюк Леся Володимирівна кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, <https://orcid.org/0000-0003-4608-6906>

АМЕРИКАНСЬКІ ЖІНКИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: ЗМІНИ У СТРУКТУРІ ПОВСЯКДЕННОСТІ

Анотація. У статті комплексно досліджуються структурні зміни у повсякденному житті американських жінок у роки Другої світової війни, з'ясування трансформацій їхніх соціальних ролей і практик, а також окреслення впливу цих процесів на формування нових гендерних моделей у післявоєнному американському суспільстві. Наукова новизна полягає системному дослідженні трансформації повсякденних практик американських жінок у роки Другої світової війни. Уточнено механізми впливу державної політики, масової пропаганди та економічної мобілізації на зміни у сфері домашнього господарства, харчових стратегій, догляду за дітьми та трудової активності жінок. Аналіз історіографічного доробку дозволяє повному інтерпретувати роль інформаційних кампаній у формуванні моделей жіночої повсякденності. Обґрунтовано, що саме воєнні роки стали переломним етапом, який заклав підвалини для подальших соціальних змін і перегляду гендерних ролей у американському суспільстві. Вивчення трансформацій у структурі повсякденності американських жінок у роки

Другої світової війни засвідчує, що воєнний період став одним із найважливіших етапів соціальних змін у США. Урядові пропагандистські кампанії, активне вербування жінок на промислові підприємства, вплив масової культури та зміна гендерних ролей суттєво переорієнтували традиційну модель жіночої поведінки й побутових практик. Хоча ці процеси й досі залишаються предметом фахових дискусій, очевидним є те, що саме війна спричинила безпрецедентну реорганізацію цивільної праці: жінки стали ключовим трудовим ресурсом у військовій економіці, забезпечивши безперебійне функціонування промисловості та державних установ. Зауважимо, що досліджувальний період заклав основи для підвищення ролі жінок у суспільному та економічному житті США.

Ключові слова: Друга світова війна, США, преса, пропаганда, повсякденність, кіно, радіо, плакати.

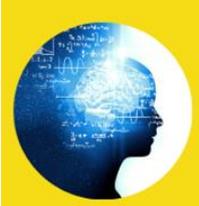
Kostiuk Lesia Volodymyrivna PhD in History, Associate Professor, Associate Professor of the Department of World History and Religious Studies, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, <https://orcid.org/0000-0003-4608-6906>

AMERICAN WOMEN DURING WORLD WAR II: CHANGES IN THE STRUCTURE OF EVERYDAY LIFE

Abstract. The article comprehensively examines structural changes in the everyday life of American women during World War II, to clarify the transformations of their social roles and practices, and to outline the impact of these processes on the formation of new gender models in post-war American society. The scientific novelty lies in the systematic study of the transformation of everyday practices of American women during World War II. The mechanisms of the influence of state policy, mass propaganda, and economic mobilization on changes in the sphere of household economy, food strategies, childcare, and women's labor activity are specified. The analysis of the historiographical work allows us to interpret the role of information campaigns in the formation of models of women's everyday life in a new way. It is substantiated that it was the war years that became a turning point that laid the foundation for further social changes and a revision of gender roles in American society. The study of transformations in the structure of everyday life of American women during World War II shows that the war period became one of the most important stages of social change in the United States. Government propaganda campaigns, active recruitment of women to industrial enterprises, the influence of mass culture, and changes in gender roles significantly reoriented the traditional model of female behavior and everyday practices. Although these processes still remain the subject of professional discussions, it is obvious that it was the war that caused an unprecedented reorganization of civilian labor: women became a key labor resource in the military economy, ensuring the smooth functioning of the defense industry and government institutions. It should be noted that the research period laid the foundation for increasing the role of women in the social and economic life of the United States.

Key words: World War II, USA, press, propaganda, everyday life, cinema, radio, posters.

Постановка проблеми. Період Другої світової війни став одним із найпотужніших чинників соціальних трансформацій у США, що істотно вплинуло на структуру повсякденного життя. Війна зумовила масове залучення чоловіків до збройних сил, масштабну мобілізацію та зростання

попиту на робочу силу. У цих умовах жінки не лише зберігали виконання традиційних сімейних функцій, а й активно інтегрувалися у сфери, які до війни здебільшого вважалися «чоловічими»: промислове виробництво, сільське господарство.

Зауважимо, що в американському суспільстві у воєнний період відбулися значні змінилися у моделях споживання, організації побуту, формах колективної взаємодії. В цей період активізувалася державна інформаційно-пропагандистська політика, котра була спрямована на формування нового соціального образу «ідеальної громадянки воєнного часу». Також ці процеси суттєво вплинули на подальшу еволюцію жіночого руху в США, сприяли перегляду соціальних очікувань щодо ролі жінок у суспільстві та визначили передумови післявоєнних дискусій про рівність і права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження діяльності жінок в період Другої світової війни є постійною темою наукового інтересу зарубіжних науковців. Порушена тема перебувала у сфері досліджень McEuen Melissa A. [10], Harper M. M. [5], Honey M. [7] та інших. Ці напрацювання дозволяють оцінити та проаналізувати ситуацію, що склалася у США. Автори у своїх дослідженнях підняли теми впливу пропаганди на жінок, повсякденності та проблем, котрі сформувалися під Другої світової війни.

Мета дослідження полягає у всебічному аналізі трансформацій повсякденного життя американських жінок у роки Другої світової війни, виявленні змісту та динаміки змін у гендерних ролях, визначенні нових форм соціальної активності жінок, а також оцінці їхнього впливу на подальший соціокультурний розвиток американського суспільства.

Виклад основного матеріалу. Перша половина ХХ ст. стала переломною епохою в історії американського жіноцтва. Вирішальну роль у трансформації їхнього соціального становища та щоденних практик відіграла війна, котра відкрила для жінок нові можливості для діяльності. Саме масова мобілізація чоловіків на фронт або в тренувальні табори спричинила гострий дефіцит робочої сили в промисловості, сільському господарстві, сфері послуг та інших секторах економіки. За цих умов жінки були змушені вийти за межі традиційних для них гендерних ролей і стали невід'ємною складовою економічної й соціальної інфраструктури країни [10, с. 178].

Зазначимо, що з початком Другої світової війни уряд США розгорнув масштабну пропагандистську політику. З цією метою урядом було залучено ряд державних структур, зокрема «Військове відомство», «Раду з питань інформації та війни» та «Управління військової інформації (OWI)» [7, с.

123]. Через рекламу, пресу, радіомовлення та кіно ці інструкції формували позитивний образ жінки як ефективної, витривалої та надійної працівниці. Це допомагало суспільству підтримувати стабільність, створюючи відчуття безпеки та безперервності функціонування держави навіть за умов масової мобілізації чоловіків [7, с. 125].

Ці пропагандистські компанії були насамперед спрямовані на молодих жінок. Їхня ключова мета полягала не лише у залученні жінок до промислового виробництва та сільського господарства, але й у переконанні американського суспільства в тому, що жінки здатні виконувати ці завдання не менш успішно, ніж чоловіки. У результаті такі кампанії сприяли подоланню стереотипних уявлень про «традиційні» жіночі ролі, які десятиліттями домінували в американському суспільстві [8, с. 52].

Варто зауважити, що для уряду це питання було надзвичайно важливим, адже задоволення виробничих потреб країни та потреб збройних сил вимагало великих зусиль. Хоча мобілізація військових проходила ефективно, забезпечення цивільної робочої сили викликало проблеми, зокрема організаційного та політичного характеру. Спочатку уряд сподівався на добровільну мобілізацію, але зрештою перейшов до активної пропаганди, щоб ефективніше залучати бажаючих працювати у промисловості та сільському господарстві [5].

Основним інструментом рекламно-пропагандистської діяльності уряду США стали публікації в газетах та журналах, котрі були орієнтовані жінок-домогосподарок. Так, у газеті «Нью-Йорк Таймс» під час війни була започаткована колонка «Новини про їжу», де з 1943 р. щотижня публікувалися плани меню або рецепти простих страв [15, с. 110]. При їх формуванню вони враховували нові норми розподілу пайків, прогнозовані дефіцити та підвищення доступності окремих інгредієнтів. Такі поради допомагали жінкам ефективно планувати раціон попри численні обмеження. Поява таких публікацій була безпосередньо пов'язана із ухваленням у травні 1942 р. рішення «Адміністрації цін» (OPA) щодо нормування продуктів харчування (цукру, кави, консервів, вершкового масла та м'яса). Саме в цей час на шпальтах газет почали з'являтися статті під заголовками на кшталт «Культура нормування їжі». Запроваджені норми дозволяли уряду рівномірно розподіляти продукти серед населення. Крім того, кожен американець отримав пайкову книжку з червоними позначками (місячні норми на м'ясо, цукор, сир, масло) та синіми позначками (консерви) [9].

На той час найбільш популярними серед американських жінок були журнали «Жіночий домашній журнал» та «Mc Call's» [17]. Варто зазначити, що більшість періодичних видань цього періоду публікували рецепти страв із м'яса, оскільки цей продукт залишався затребуваним під час війни. У

газетах і журналах з'являлися матеріали з порадами та рекламні публікації про те, як розтягнути обмежені запаси м'яса на кілька прийомів їжі, зберігаючи його поживну цінність. Так, одна із статей у «Нью-Йорк Таймс» пропонувала рецепт суміші, що складалася з «панірувальних сухарів і солі, борошна, екстракту яловичини та зневоднених овочів». Подібні рекомендації допомагали жінкам знаходити творчі способи забезпечувати свої родини повноцінною їжею навіть у складних умовах воєнного часу [6, с. 22].

Ще одним джерелом пропаганди стали плакати. Їхня ефективність визначалася здатністю впливати на емоції через використання яскравих кольорів, лаконічних слоганів та візуальних образів, що апелювали до почуттів патріотизму, громадської відповідальності та причетності до загальнонаціональних зусиль. Такий вид пропаганди створював емоційний зв'язок між продуктом і споживачем. У більшості випадків плакати містили сцени та символічні зображення, які викликали позитивні асоціації з перемогою, честю та національною єдністю. Завдяки цьому вони ефективно мотивували жінок долучатися до воєнних програм та підтримувати діяльність тилу [12, с. 95]. Так, однією із найбільш відомих персонажів жіночої статі зображених на плакатах того часу була «Розі Заклепальниця», котра втілювала жіночу мужність. [3].

Щодо другої категорії жінок – заміжніх та літніх – пропагандистки компанії використовували інші візуальну стратегію та комунікативні підходи. Зазначимо, що плакати орієнтовані на цю аудиторію істотно відрізнялися від матеріалів спрямованих на молодих жінок. У більшості випадків вони містили зображення сімейних сцен, пов'язаних із виконанням повсякденних домашніх обов'язків, підкреслюючи значущість жіночого внеску в підтримку стабільності тилу. Крім цього, здебільшого ці плакати розміщували поблизу великих продуктових магазинів, де жінки здійснювали регулярні покупки, що дозволяло безпосередньо впливати на цільову аудиторію та формувати у неї потрібні поведінкові настанови [17].

Зауважимо, що плакати були не єдиною формою американської пропаганди. Так, уряд поряд із плакатами активно застосовував під час Другої світової війни радіо, котре виступало основним джерелом новин для населення. Саме при допомозі радіо формувалася значна аудиторія, а радіопередачі виявилися сприятливим ґрунтом для пропаганди урядових ідеологій. Річ у тім, що частина радіопрограм повідомляли основні події із фронту, давали поради, як вижити під час війни. Одночасно під час радіопрограм піднімалися актуальні теми, що подавалися у гумористичній формі. Також уряд у радіопередачах порушував теми харчування, участь жінок у війні, боротьбу із дитячою злочинністю та адаптацією до мирного життя.

Із середини 1942 р. значна частина радіопередач активно використовувалася для пропаганди залучення жінок до різних сфер промисловості. Найвищий рівень жіночої зайнятості у воєнний період фіксувався в Західній частині країни, де жінки працювали на цільних та військових підприємствах [11, с. 679].

Окрім радіо, важливим і відносно новим на той час інструментом пропаганди стало кіно. Фільми виступали одним із найефективніших засобів масової комунікації, особливо серед жінок та молоді. Так, жінки регулярно відвідували кіносеанси, що не лише забезпечувало їм можливість соціальної взаємодії, а й робило їх аудиторією для нових державних інформаційно-пропагандистських повідомлень. Однією з найвідоміших кінокартин воєнного періоду був фільм **«Людська комедія»**, випущений у 1943 р. [7, с. 128].

Окрім промисловості, уряд США активно залучав жінок до праці у сільському господарстві. Ініціативу підтримала поїздка Е. Рузвельт до Великої Британії, де вона спостерігала, як британські жінки замінують мобілізованих чоловіків на фермах. Саме тому, нею було піднято це питання на національному рівні. Проте Міністерство сільського господарства США (USDA) напочатку відхилило цю ідею, оскільки багато посадовців сумнівалися у наявності в жінок необхідних навичок та компетенцій для виконання сільськогосподарської роботи. Згодом це питання повторно стало актуальним, і уряд дозволив залучати жінок до праці на фермах. Так, у квітні 1943 р. Конгрес ухвалив закон про створення надзвичайної програми праці у сільському господарстві. Програма передбачала залучення до обробки землі різних груп населення, включаючи військовополонених з Італії та Німеччини, працівників з Карибського басейну, студентів та жінок.

Зауважимо, що з початком Другої світової було створено «Корпус рослинництва» при Міністерстві сільського господарства США. Це було федеральне агентство, котрому було доручено наглядати за цивільними сільськогосподарськими зусиллями. Жінки у цьому агентстві працювали у більшості випадках на сезонних роботах. Спираючись на статистичні дані, близько 2,5 млн. жінок взяли участь у програмі [4]. Таким чином, нестача працівників, спричинена масовою мобілізацією чоловіків, поєднувалася з економічними потребами жінок, зокрема самотніх або тих, чиї родини залежали від військової зарплати, котра нерідко була недостатньою для забезпечення всіх витрат домогосподарства.

Однією з гострих проблем, з якою зіткнулися американські жінки, була оплата праці. Так, залучення жінок до професій, які раніше вважалися винятково чоловічими, зокрема водіїв пожежних машин, поїздів та трамваїв,

а також працівників машинобудівної, металургійної та суднобудівної промисловості – актуалізувало питання рівної оплати праці. Це питання неодноразово обговорювалося профспілками, котрі були стурбовані тим, що присутність у всіх галузях промисловості жінок могло знизити оплату праці чоловіків.

У відповідь на це була досягнута обмежена угода про рівну оплату праці жінок, якщо вони виконували ту саму роботу, що й чоловіки, «без допомоги чи нагляду». Проте більшість роботодавців знаходила способи обійти ці положення, і середня заробітна плата жінок залишалася приблизно на 47 % нижчою за зарплату чоловіків. Крім того, напівкваліфіковані та некваліфіковані роботи були визначені як «жіночі», що фактично звільняло їх від переговорів про рівну оплату та дозволяло підтримувати існуючі гендерні зарплатні бар'єри [16].

У роки Другої світової війни американські жінки зіткнулися із проблемою догляду за дітьми. У багатьох випадках працюючі жінки були змушені залишати своїх малюків під наглядом батьків, старших дітей або сусідів. Преса регулярно повідомляла про випадки, коли діти, що ледь досягли шкільного віку, змушені були доглядати молодших братів і сестер упродовж повного робочого дня, через що самі пропускали навчання. Уряд визнав, що нестача організованого догляду за дітьми негативно впливає на продуктивність праці жінок. В одному із офіційних урядових звітів зазначалося, що «прогули жінок на суднобудівних підприємствах у чотири–п'ять разів перевищують прогули чоловіків, значною мірою через непередбачувані проблеми з доглядом за їхніми дітьми» [1].

Доречно додати, що думки суспільства по цьому питанню розділилися. Частина політиків та громадськості виступали проти залучення жінок до праці на підприємствах. Хоча жінки-політики та профспілки нагадали Конгресу, що без допомоги жінок США не виграє війни [14]. Тому керівництво держави повинно було знайти шляхи вирішення даного питання, а саме створення громадських дитячих ясел.

Варто зазначити, що з метою розв'язання проблеми догляду за дітьми Конгрес у 1943 р. виділив 20 млн. доларів на реалізацію універсальної програми догляду за дітьми. Програму було впроваджено в рамках закону про інфраструктуру «Закон Ленгема» (1940 р.). Завдяки коштам федерального бюджету, а також участі штатів та приватних компаній, по країні було створено значна кількість так званих «воєнних ясел», розрахованих на 550 тис. дітей. Попри те ця програма носила тимчасовий характер і не змогла охопити потреби всіх родини. Хоча стала одним із важливих етапів реалізації соціальної політики США. У межах програми почали функціонувати центри денного догляду, які забезпечували

можливість працюючим матерям виконувати обов'язки на промислових підприємствах у воєнний час [2].

Висновок. Таким чином, Друга світова війна стала певним каталізатором соціально-економічних та культурних змін у США. Саме воєнна мобілізація, разом із активними урядовими пропагандистськими кампаніями, масштабним залученням жінок до праці на підприємствах промисловості, у сільському господарстві, а також через масові інформаційні засоби – радіо, пресу та кіно – суттєво трансформували традиційні моделі жіночої поведінки, сімейних обов'язків та повсякденних практик. Зокрема, війна спричинила значне розширення гендерних ролей: жінки активно включалися у висококваліфіковані професії, які раніше вважалися виключно чоловічими, що стимулювало дебати про рівність у заробітній платі та умови праці.

Водночас соціальні програми, зокрема створення «воєнних ясел» і розширення догляду за дітьми, забезпечили інтеграцію жіночої праці у виробничий процес та знизили бар'єри участі жінок у трудовій діяльності. Отже, воєнний період в США заклав фундамент для подальшого розвитку жіночого руху, гендерної політики та розширення прав і можливостей жінок у повоєнні десятиліття.

Література:

1. Annual Report, 1942–1943. Council of Social Agencies, Portland, Oregon. Portland, 1944. P. 7. Folder 7, Box 25, Defense Council Records, Oregon State Archives. With Mother at the Factory... Oregon's Child Care Challenges // Life on the Home Front: Oregon Responds to World War II. Oregon Secretary of State. URL: <https://sos.oregon.gov/archives/exhibits/ww2/Pages/services-child-care.aspx> (дата звернення: 28.11.2025).

2. Childcare on the World War II Home Front (U.S. National Park Service). NPS.gov Homepage. URL: <https://www.nps.gov/articles/000/childcare-on-the-world-war-ii-home-front.htm> (дата звернення: 23.11.2025).

3. Cokely C. L. Rosie the Riveter Definition, Poster & Facts. Britannica. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/Rosie-the-Riveter> (дата звернення: 12.10.2025).

4. Farmerettes Feed a Nation. Smithsonian American Women's History Museum. URL: <https://womenshistory.si.edu/herstory/public-service/object/farmerettes-feed-nation> (дата звернення: 12.10.2025).

5. Harper M. M. et al. World War II and the American Home Front. Washington: The National Historic Landmarks Program, Cultural Resources, National Park Service, U.S. Department of the Interior, 2007. URL: https://planning.lacity.gov/odocument/885c8f2d-af61-451e-b7a2-c77fce107429/WWII_and_the_American_Home_Front.pdf. (дата звернення: 12.10.2025).

6. Holt Jane «News of Food – A Mix Designed to Extend Hamburger; Rigid Food Rationing System Criticized». The New York Times. 1943. May 12. P. 22.

7. Honey M. Creating Rosie the Riveter: Class, Gender, and Propaganda during World War II. Amherst: University of Massachusetts Press, 1984. 251 p.

8. Honey Maureen. The Womanpower Campaign: Advertising and Recruitment Propaganda during World War II. *Frontiers: A Journal of Women Studies*. No. 1/2 (Spring–Summer). 1981. P. 50–56.

9. Kelly A. Spring food Rationing and Canning in World War II. National Women's History Museum. September 13. 2017. Accessed March 26. 2018. URL: <https://www.nwhm.org/articles/food-rationing-and-canning-world-war-ii> (дата звернення: 22.11.2025).

10. McEuen Melissa A. *Making War, Making Women*. London: The University of Georgia, 2011. 344 p.

11. Rose Evan K. The Rise and Fall of Female Labor Force Participation During World War II in the United States. *The Journal of Economic History*. 2018. Vol. 78, no. 3. P. 673-731.

12. Skinner Tina, McCord Lindy. *Fashionable Clothing from the Sears Catalogs: Mid-1940's*. Pennsylvania: Schiffer Publishing Ltd., 2003. P. 93–107. 13. The United States Social Security Administration (SSA). URL: <https://www.ssa.gov/policy/docs/ssb/v5n7/v5n7p4.pdf> (дата звернення: 11.11.2025). 14. The US Funded Universal Childcare During World War II – Then Stopped. HISTORY. URL: <https://www.history.com/news/universal-childcare-world-war-ii> (дата звернення: 12.10.2025).

15. Usher Nikki. Service Journalism as Community Experience: Personal Technology and Personal Finance at The New York Times. *Journalism Practice*. 2012. Vol. 6, no. 1. P. 110.

16. World War II: 1939–1945 Striking Women. Striking Women. URL: <https://www.striking-women.org/module/women-and-work/world-war-ii-1939-1945> (date of access: 12.10.2024).

17. Yanni A. Rosie the homemaker: How national and local publications influenced women in Central Iowa on the home front during World Wars I and II. Academia.edu. URL: https://www.academia.edu/84551698/Rosie_the_homemaker_How_national_and_local_publications_influenced_women_in_Central_Iowa_on_the_home_front_during_World_Wars_I_and_II (дата звернення: 12.10.2025).

References:

1. Annual Report, 1942–1943. (1944). Council of Social Agencies, Portland, Oregon. Portland. P. 7. Folder 7, Box 25, Defense Council Records, Oregon State Archives. *With Mother at the Factory... Oregon's Child Care Challenges // Life on the Home Front: Oregon Responds to World War II*. Available at: <https://sos.oregon.gov/archives/exhibits/ww2/Pages/services-child-care.aspx> (accessed 28 November 2025).

2. Childcare on the World War II Home Front (U.S. National Park Service). (n.d.). *NPS.gov Homepage*. Available at: <https://www.nps.gov/articles/000/childcare-on-the-world-war-ii-home-front.htm> (accessed 23 November 2025).

3. Cokely, C. L. (n.d.). *Rosie the Riveter Definition, Poster & Facts*. *Encyclopedia Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/topic/Rosie-the-Riveter> (accessed 12 October 2025).

4. Farmerettes Feed a Nation. (n.d.). *Smithsonian American Women's History Museum*. Available at: <https://womenshistory.si.edu/herstory/public-service/object/farmerettes-feed-nation> (accessed 12 October 2025).

5. Harper, M. M., et al. (2007). *World War II and the American Home Front*. Washington: The National Historic Landmarks Program, Cultural Resources, National Park Service, U.S. Department of the Interior. Available at: https://planning.lacity.gov/odocument/885c8f2d-af61-451e-b7a2-c77fce107429/WWII_and_the_American_Home_Front.pdf (accessed 12 October 2025).

6. Holt, J. (1943). News of Food – A Mix Designed to Extend Hamburger; Rigid Food Rationing System Criticized. *The New York Times*. May 12. P. 22. [in English]
7. Honey, M. (1984). *Creating Rosie the Riveter: Class, Gender, and Propaganda during World War II*. Amherst: University of Massachusetts Press. 251 p.
8. Honey, M. (1981). The Womanpower Campaign: Advertising and Recruitment Propaganda during World War II. *Frontiers: A Journal of Women Studies*, 1/2 (Spring–Summer), P. 50–56.
9. Kelly, A. (2017). Spring Food Rationing and Canning in World War II. *National Women's History Museum*. Available at: <https://www.nwhm.org/articles/food-rationing-and-canning-world-war-ii> (accessed 22 November 2025).
10. McEuen, M. A. (2011). *Making War, Making Women*. London: The University of Georgia. 344 p. [in English].
11. Rose, E. K. (2018). The Rise and Fall of Female Labor Force Participation During World War II in the United States. *The Journal of Economic History*, 78(3), 673–731. [in English]
12. Skinner, T., McCord, L. (2003). *Fashionable Clothing from the Sears Catalogs: Mid-1940's*. Pennsylvania: Schiffer Publishing Ltd., pp. 93–107.
13. The United States Social Security Administration (SSA). (n.d.). Available at: <https://www.ssa.gov/policy/docs/ssb/v5n7/v5n7p4.pdf> (accessed 11 November 2025).
14. The US Funded Universal Childcare During World War II – Then Stopped. (n.d.). *HISTORY*. Available at: <https://www.history.com/news/universal-childcare-world-war-ii> (accessed 12 October 2025).
15. Usher, N. (2012). Service Journalism as Community Experience: Personal Technology and Personal Finance at *The New York Times*. *Journalism Practice*, 6(1), 110.
16. World War II: 1939–1945 Striking Women. (n.d.). *Striking Women*. Available at: <https://www.striking-women.org/module/women-and-work/world-war-ii-1939-1945> (accessed 12 October 2024).
17. Yanni, A. (n.d.). Rosie the homemaker: How national and local publications influenced women in Central Iowa on the home front during World Wars I and II. *Academia.edu*. Available at: https://www.academia.edu/84551698/Rosie_the_homemaker_How_national_and_local_publications_influenced_women_in_Central_Iowa_on_the_home_front_during_World_Wars_I_and_II (accessed 12 October 2025).